

Blahota István

**Bevezetés a LibreOffice
használatába**

2011.

Szerző: Dr. Blahota István, PhD, főiskolai tanár
Bevezetés a LibreOffice használatába
2011.

Lektorálta: Dr. Kovács Zoltán, CSc, főiskolai tanár,
Tímár András (FSF.hu)
További segítség: Papp Valéria

Készült a Nyíregyházi Főiskola Norvég Finanszírozási Mechanizmusból támogatásban részesülő
„Partiumi Tudáscentrum fejlesztése” elnevezésű (száma: 0022/NA/200-1/ÖP-4) projekt Partium
Vizuális Campus alprojekt keretében megvalósuló fejlesztésekhez kapcsolódóan.
PVC 002 e-Multi, „Tanuljunk multiul!” elektronikus oktatási program
ISBN szám: *lesz*

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	4
1.1.	Nézzünk szét a kínálatban	4
1.2.	Kompatibilitás.....	6
1.3.	A LibreOffice rövid története	7
2.	Ismerkedés a LibreOffice-szal; telepítése és első indítás	8
2.1.	A LibreOffice rendszerkövetelményei.....	8
2.2.	A LibreOffice beszerzése és telepítése.....	9
2.3.	A Windowsos telepítés főbb lépései.....	9
3.	A szoftvercsomag elemei	14
4.	A LibreOffice indítása	14

1. Bevezetés

Az első, bevezető fejezetben megismerkedünk az Office programok piacának jelenlegi helyzetével, gazdasági és jogi háttérükkel. Megismerjük a szabad és zárt szoftverek, szabványok közti alapvető különbségeket, és ezek hatását mindennapi munkánkra. Elolvashatjuk a szabad szoftverek és a LibreOffice rövid történetét. Szó lesz továbbá a Microsoft Office és a LibreOffice rövid összehasonlításáról és az esetlegesen előforduló kompatibilitási problémákról, kérdésekről.

1.1. Nézzünk szét a kínálatban

Mindenki, aki manapság számítógépet használ, ismeri a Microsoft Office (továbbiakban: MS Office) irodai szoftvercsomagot. Esetleg ha annak nem is minden részét, de a Word nevű szövegszerkesztőt, valamint a PowerPoint nevű prezentáció készítő és bemutató programokat biztosan. Munkahelyeken gyakran használják még az Excel nevű táblázatkezelőt és néhol az Access nevű adatbáziskezelőt is.

Tagadhatatlan, hogy a legismertebb, legelterjedtebb irodai programcsomagok az MS Office különböző verziói. Sokan nem is tudják, hogy más irodai programcsomagok is léteznek. Ez az írás viszont a LibreOffice nevű irodai szoftvercsomagról szól.

A jegyzet alapkonceptiója, hogy nem teszünk úgy, mintha az MS Office és dominanciája nem létezne. Ez a munka azoknak az egyszerű felhasználóknak szól, akik – bár nem feltétlenül profik – nem most látnak először irodai programokat, de szeretnének „átszokni” a LibreOffice-ra, legalábbis bárátkoznak a gondolattal.

Microsoft Office 2007 Professional dobozos
Kiadó: Microsoft »
Termékinformáció: hivatalos weboldal »
Nyelv: magyar
Szállítási idő: **1-2 hét**

197.875 Ft
Az ár az áfát tartalmazza

Kosárba:

Kosárba

Az MS Office egyes változatai igen drágák lehetnek

Az MS Office jó és hasznos szoftver, az egész világon egyeduralkodó a maga kategóriájában. Viszont az ilyen monopolhelyzetnek vannak árnyoldalai. Az MS Office nem olcsó termék. Egyes változatai kifejezetten drágák. A Microsoft nyereségének nagy része származik az Office eladásából – nagyobb, mint magának a Windowsnak a licencdíjaiból. A konkurens Office-termékeket kibocsátó cégek leginkább ezen a ponton igyekeznek fogást találni a Microsofton. Számos teljes és részleges alternatívája létezik az MS Office-nak, melyek többnyire igen hasonló

szolgáltatásokat nyújtanak sokszor töredék áron, vagy akár ingyen is.

Nehéz azonban egy bevezetett, sikeres márkanév alternatívájának lenni. Piaci, pszichológiai tényezők mind-mind a monopolterméket segítik. A szoftverek világában ez kétszeresen is igaz. Hiszen ha mindenki egy bizonyos szoftvert használ, ezt tanulja az iskolában, „ingyen” rakja fel a szomszéd a Windowsra – sokszor a Windows is így „érkezik” –, ezen dolgozik a munkahelyén, sehol nem lát mást, miért is akarna változtatni a helyzeten? Egyáltalán kell-e, érdemes-e ezen a helyzeten változtatni?

Ezen a ponton szólnunk kell az illegális szoftverfelhasználásról, ami ebben a szituációban központi kérdés. Ez a világon sok helyütt – így Magyarországon is – annyira elterjedt, hogy sokan nem is tudnak róla, hogy számos – bár nem mindegyik – szoftverért fizetni kell, kellene. Ma egy tipikus számítógép-felhasználó gépén számtalan illegálisan telepített program van. Sokan ugyanúgy nem érzik ezt bűnnek, mint az adócsalást – hisz azt is sokan művelik –, bár ugyanúgy törvénytelen és hasonlóképpen nehezen ellenőrizhető, épp a tömeges előfordulása miatt. Jelen esetben azonban a helyzetnek nem a jogi vagy erkölcsi oldala érdekes, hanem a pszichológiai. Vagyis a „miért használnék mást, hisz ez is ingyen van és mindenki ezt használja” effektus.

2. ábra: A BSA hírhedt plakátja

Világos, hogy az otthoni felhasználói szokások spontán módon nem fognak megváltozni. A változások a céges és állami szférában kezdődhetnek. Ennek komoly jeleit láthatjuk már most is. Céges

LibreOffice
The Document Foundation

1.2.Kompatibilitás

A kompatibilitás problémája egyidős a technológiai társadalommal és a tömeggyártással. A technika-ban a kompatibilitás azt jelenti, hogy a rendszer részei együtt tudnak működni egymással, az egyes elemek összekapcsolhatóak, míg mások egymással helyettesíthetőek.

Hiába lenne a LibreOffice akármennyire is fantasztikus szoftver, ha nem lenne nagy mértékben kompatibilis a piacvezető MS Office-szal. Mivel a dokumentumok, táblázatok, bemutatók többsége MS Office-szal készül, a LibreOffice-nak – ha valóban használható terméké akart válni – képessé kellett válnia a számára idegen formátumok kezelésére is. A gyakorlat azt mutatja, hogy ennek az elvárásnak a LibreOffice többé-kevésbé meg is tud felelni. LibreOffice-t használva képesek vagyunk helyesen megjeleníteni, szerkeszteni a doc, xls, ppt fájlok többségét, létre tudjuk hozni azokat.

A teljes, 100%-os kompatibilitást több tényező hátráltatja. Egyrészt maga a technológia is igen bonyolult. Másrészt az egyes MS Office verziók egymással sem kompatibilisek, ahogy azt sokan tapasztalhattuk. Elképzelhető, hogy egy modern MS Office verzió segítségével előállított dokumentum jobban fog hasonlítani az eredetire LibreOffice-ban megnyitva, mint ha egy régi (mondjuk 97-es) MS Office-t használunk a megjelenítéshez.

Jelenleg a legfejlettebb MS Office-szal való kompatibilitást nyújtó szabad irodai programcsomag

Nem kell tehát újragépelni régi dokumentumainkat. Azok – az esetek többségében – könnyedén olvashatóak, módosíthatóak lesznek LibreOffice használata esetén is.

1.3.A LibreOffice rövid története

A LibreOffice története 1986-ig nyúlik vissza, mikor a Star Division nevű német cég kiadja a StarWriter szövegszerkesztőt. 1995-ben további összetevőket raknak a szoftverhez (rajzprogramot (StarImage), táblázatkezelőt (StarCalc), grafikonkészítőt (StarChart) és egy vektoros rajzolóprogramot (StarDraw), ami így felveszi a StarOffice nevet. A programcsomag 1997-ben már böngészőt, HTML-szerkesztőt, bemutatókészítőt (StarImpress) és adatbázis-kezelőt (StarBase) is tartalmazott. A Sun 1999-ben felvásárolta a Star Division-t, és a StarOffice 5.2-es verzióját ingyenesen letölthetővé tette. 2000. október 13-án a Sun (némi átalakítás után) OpenOffice.org néven szabaddá tette az irodai csomag forráskódját. Ez a nap tekinthető az OpenOffice.org születésnapjának. 2002-ben jelent meg az 1.0-ás, 2005-ben a 2.0-ás 2008-ban a 3.0-ás verzió. A 3.2-es verziót az Oracle jelentette meg, miután időközben felvásárolta a Sun-t.

Nem titok, a nyílt forráskódú mozgalom résztvevői sosem voltak elégedettek az OpenOffice.org fejlesztésével és menedzselésével. A fejlesztés stílusa – legalábbis más, nyílt forrású programhoz képest – bürokratikus és rugalmatlan volt. Sokan voltak akik morgolódtak, elégedetlenkedtek emiatt. Többek előtt a Firefox példája lebegett; alkalmasabbnak tartották volna az alapítványi típusú fejlesztést a tulajdonosi helyett.

Aztán 2010 őszén jött a hír: megalakult a The Document Foundation. Ez egy, az OpenOffice.org tulajdonosától független szervezet, melynek célja egy jobb, dinamikusabban fejlődő, a nyílt forráskódú közösségre jobban támaszkodó szabad irodai programcsomag fejlesztése, méghozzá az OpenOffice.org alapjain, annak legutolsó változatának fejlesztését más irányban folytatva. Mivel a márka tulajdonosa jelenleg az Oracle, továbbá ma még kérdéses, hogy mi lesz az eredeti termékkel, az alapítvány résztvevői gyakorlatilag egy új programváltozatot hoztak létre LibreOffice néven.

A szervezethez azonnal csatlakoztak olyan nagynevű cégek, mint a Novell, a Red Hat, a Google és a Canonical.

A Oracle nem kívánt csatlakozni a kezdeményezéshez, valamint kinyilvánította, hogy tovább szándékozik folytatni az OpenOffice.org fejlesztését, bár idővel feladta a terveit. Ez azonban a szabad szoftver barátainak mindegy is, ma úgy tűnik, az LibreOffice betölti az OpenOffice.org eredeti helyét.

*„Az OpenOffice halott, sokáig éljen a LibreOffice - Töltsd le a LibreOffice-t”
banner a <http://www.omgubuntu.co.uk/honlapon> – a LibreOffice bejelentése után
pár nappal...*

A StarOffice, mint kereskedelmi termék kiadása Oracle Open Office néven folytatódott, majd 2011-ben befejeződött. Számos egyéb, az OpenOffice.org kódbázisán alapuló irodai csomag létezett az idők folyamán, különböző plusz funkciókat kínálva az eredeti rendszerhez képest. Ezek közül valamelyik beolvadt a LibreOffice-ba, valamelyik még nem. A Document Foundation nyitva áll mindenki előtt. Ideális esetben a fejlesztői közösség a TDF-ben (The Document Foundation) egyesíti erejét, és nem lesznek egymástól kismértékben különböző változatok, hanem a mindenki LibreOffice-t fejleszt.

A LibreOffice-t Tímár András, az FSF.hu alapítvány aktivistája fordítja magyarra.

2. Ismerkedés a LibreOffice-szal; telepítése és első indítás

Az előző, elméleti jellegű fejezettel ellentétben a második fejezet kifejezetten gyakorlati témákat tárgyal. Megnézzünk, milyen hardverfeltételei vannak a LibreOffice használatának, majd áttekintjük a Windowsos telepítés főbb lépéseit. Telepítés után megtesszük az ismerkedés első lépéseit, szó lesz a programcsomag elemeiről és a gyorsindítóról.

2.1. A LibreOffice rendszerkövetelményei

A LibreOffice egyes funkcióinak használatához Java-futtatókörnyezetre, minimum 1.5-ös JDK-ra vagy JRE-re van szükség.

A LibreOffice aktuális verziójának hardverfeltételei a gyakoribb operációs rendszerekre a következők:

Windows

- Windows 2000 (Service Pack 2 vagy újabb), Windows XP, Windows 2003, Windows Vista, Windows 7
- 256 MB RAM (512 MB RAM ajánlott)
- Legalább 650 MB szabad lemezterület a letöltéshez és a telepítéshez (a Java környezettel együtt). A telepítés és az ideiglenes fájlok törlése után a LibreOffice kb. 440 MB helyet foglal.
- 1024x768 vagy magasabb felbontás 256 színnel

Linux

- Linux kernel 2.4 vagy újabb, glibc2 2.3.2 vagy újabb
- 256 MB RAM (512 MB RAM ajánlott)
- 400 MB szabad lemezterület
- X-szerver 1024×768 vagy magasabb felbontással és legalább 256 színnel

Mac OS X

- Mac OS X 10.4 (Tiger) vagy újabb
- Intel processzor
- 512 MB RAM
- 400 MB szabad lemezterület
- 1024×768 vagy magasabb felbontás 16,7 millió színnel

A fenti hardverfeltételek teljesítése csak igen elavult gépeken okozhat gondot. A LibreOffice – bár nem tartozik a legkisebb erőforrás igényű szoftverek közé – a mai átlagos erősségű hardvereken használható sebességgel működik.

Megjegyzendő továbbá, hogy ez a hardverigény az MS Office 2003-mal közel megegyező (vagy ki-sebb), míg a legújabb Microsoft irodai programcsomag, az MS

Office 2007 „étvágya” a fentieket érezhetően meghaladja, valamint az MS Office Windowson és Mac OS X-en kívül más operációs rendszerre nem érhető el. (Valójában Linuxon is használhatunk – több-kevesebb sikerrel – MS Office-t a Wine és az azon alapuló CrossOver Linux program segítségével.)

2.2.A LibreOffice beszerzése és telepítése

Látogassunk el a <http://hu.libreoffice.org/> – FSF.hu alapítvány által karbantartott – magyar nyelvű honlapra. Itt a LibreOffice letöltésén kívül rengeteg egyéb hasznos információt kaphatunk. Mivel jegyzetünk kereteit meghaladja a LibreOffice történetének, változatainak, bővítési lehetőségeinek részletes tárgyalását, ez a honlap egyébként is jó kiindulási helyként szolgálhat az érdeklődőknek.

Mielőtt hozzákezdenénk az irodai szoftver telepítéséhez, ellenőrizzük, hogy rendelkezésre áll-e gépünkön a Java-futtatókörnyezet. Ha nem, töltsük le és telepítsük. Az instrukciók a LibreOffice letöltési oldalán megtalálhatóak.

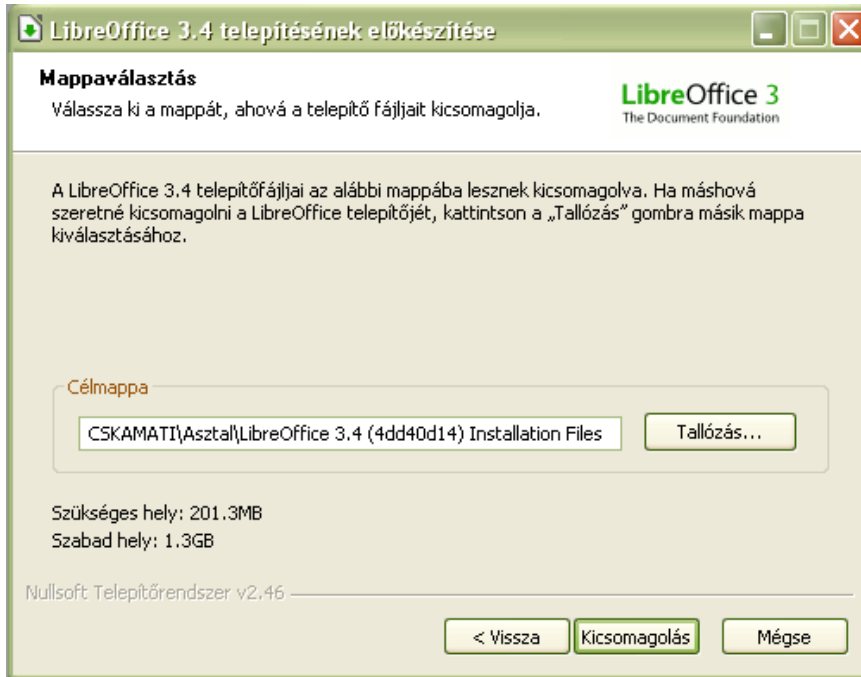
Ha a Java környezet rendben van, a LibreOffice telepítéséhez Windows rendszerekre egy, 189 MB méretű exe fájlt tölthetünk le, melyet a megfelelő rendszergazdai jogosultságok birtokában lefuttathatunk. A telepítés egyszerű, lépései szokásosnak mondhatóak.

A letöltési lapon más (Linux, MacOS X, FreeBSD, Solaris) platformokra fordított friss binárisokat is találunk, bár ezek a rendszerek gyakran eleve tartalmazzák a LibreOffice valamely verzióját.

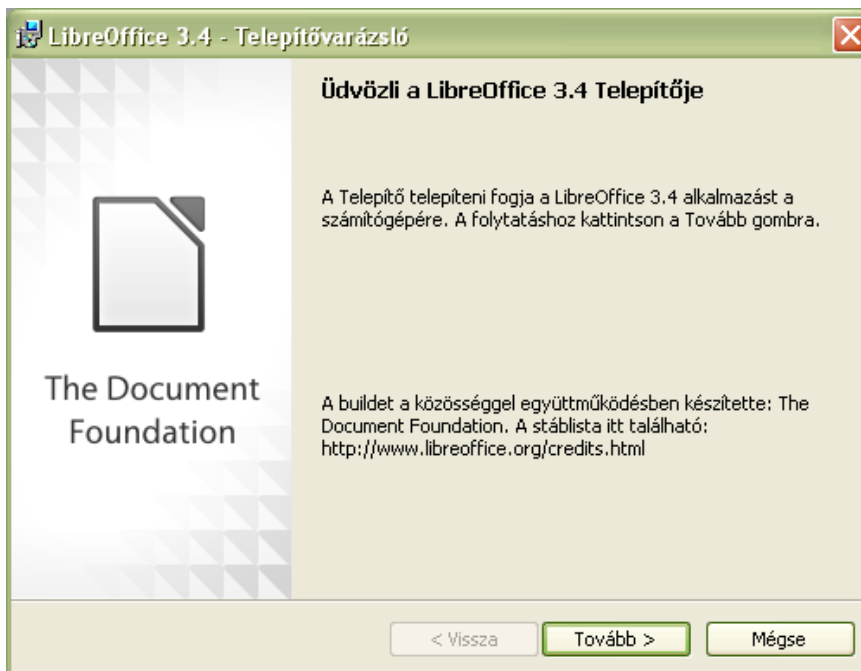
2.3.A Windowsos telepítés főbb lépései

Elindítottuk a letöltött exe fájlt

Megváltoztathatjuk a telepítés helyét. Általában nem szükséges

Folytatódik a telepítés előkészítése

LibreOffice 3.4 - Telepítővarázsló

Felhasználó adatai

Kérjük, írja be az adatait.

The Document Foundation

Felhasználó neve:

Szervezet:

Az alkalmazás telepítése a következők számára:

Bárki számára, aki ezt a számítógépet használja (az összes felhasználó)
 Csak nekem (Blahota István)

LibreOffice 3.4

< Vissza   **Tovább >**   Mégse

Az alapadatokat már ekkor kitölthetjük

LibreOffice 3.4 - Telepítővarázsló

Telepítés típusa

Válassza ki az igényeinek leginkább megfelelő telepítési típust.

The Document Foundation

Válassza ki a telepítés típusát.

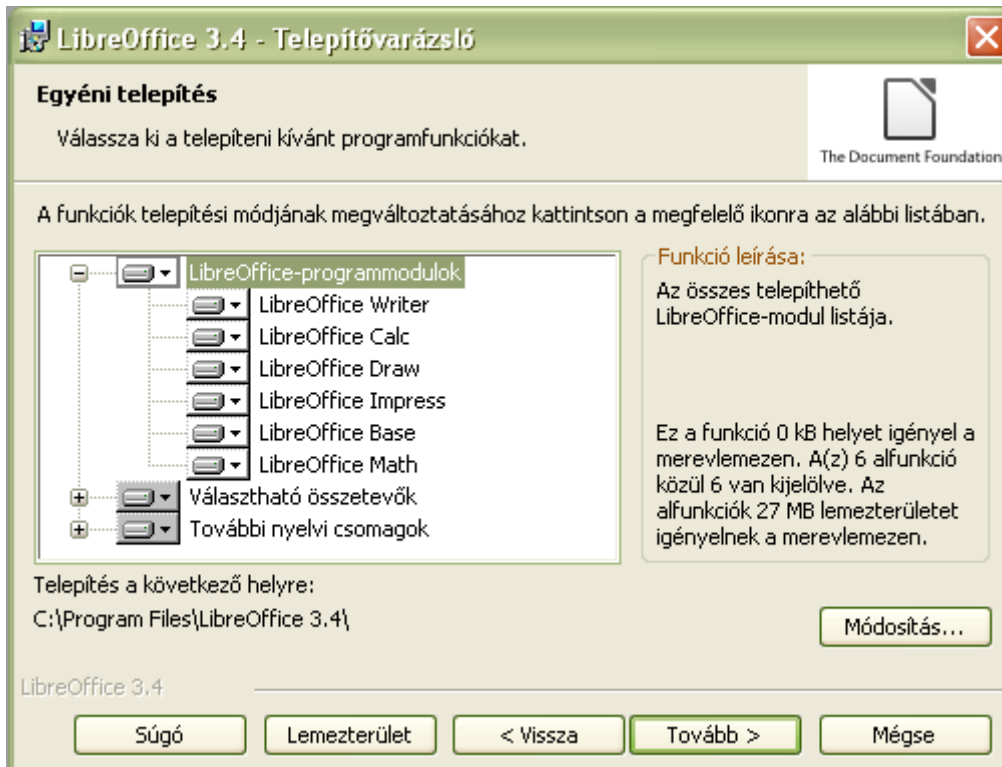
Szokásos
 A fő komponensek lesznek telepítve. A legtöbb felhasználó számára ez javasolt.

Egyéni
 Válassza ki a telepítés helyét és a telepítendő funkciókat. A tapasztalt felhasználóknak ajánlott.

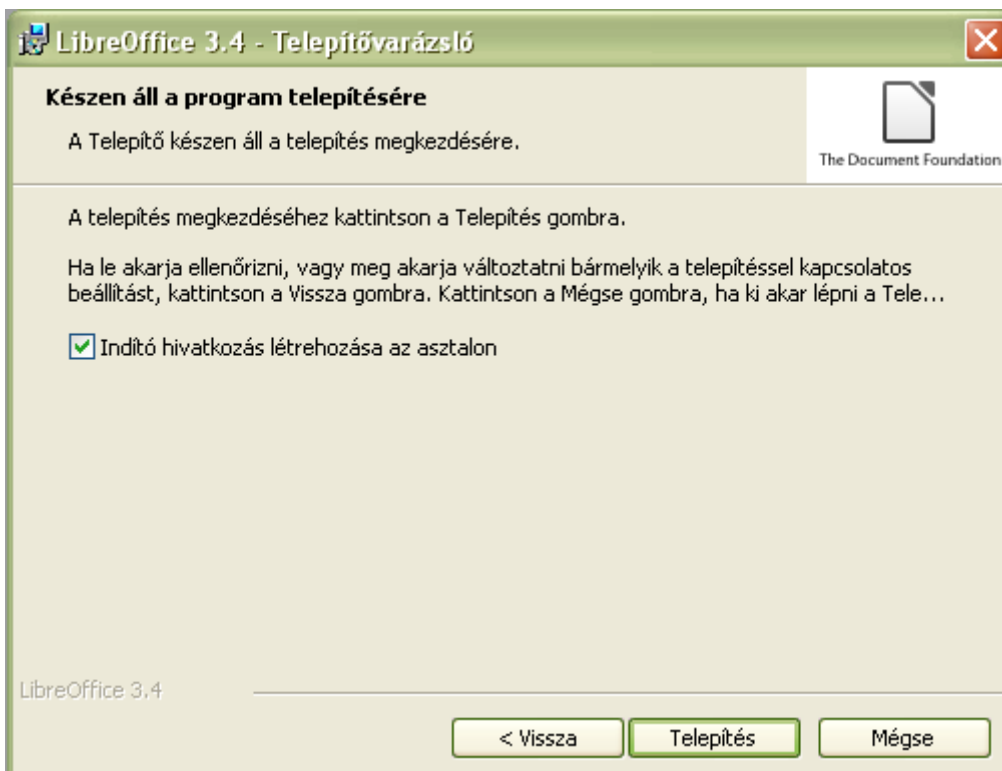
LibreOffice 3.4

< Vissza   **Tovább >**   Mégse

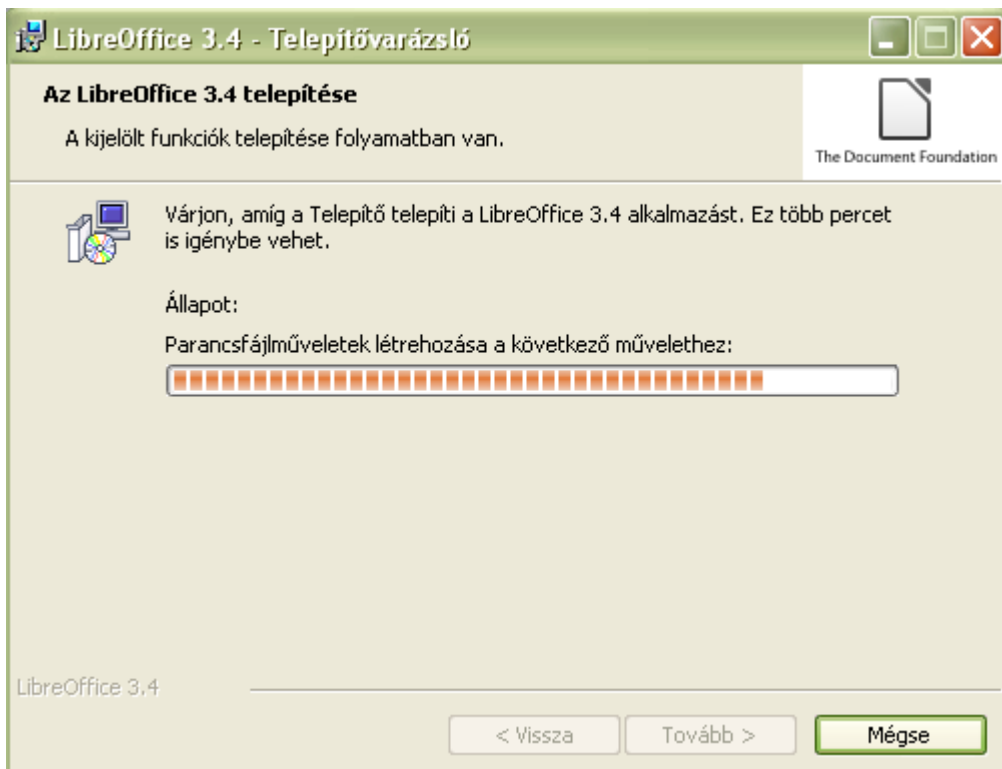
A teljes telepítést választjuk

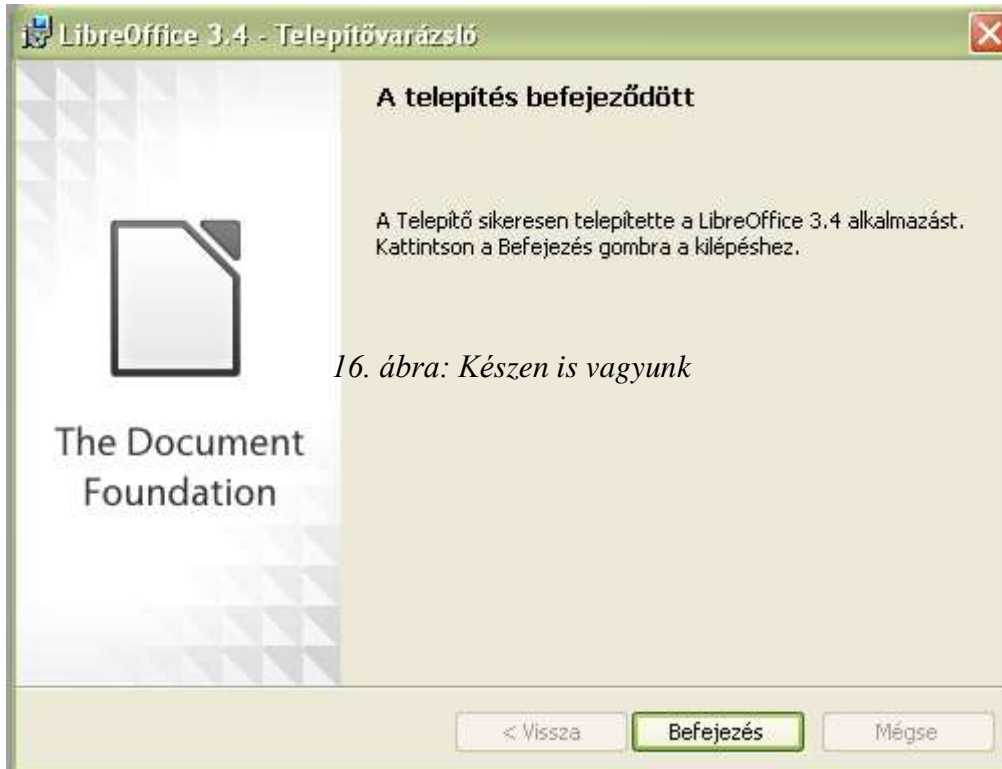
"Egyéni telepítés"-t választva meghatározhatjuk a települő összetevőket

Az előkészítés utolsó lépései

Elindult a fájlok másolása

16. ábra: Készen is vagyunk

További 10 MB méretű a magyar nyelvű sűgó telepítő fájlja, ezt is ugyaninnen tölthetjük le. Telepítése szintén nem okozhat semmi gondot. Ha nincs telepítve ez a „Help Pack”, a LibreOffice Sűgó (F1) az alapértelmezett böngészőt nyitja meg a Sűgó on-line változatát (ez természetesen csak aktív internetkapcsolat esetén lehet sikeres).

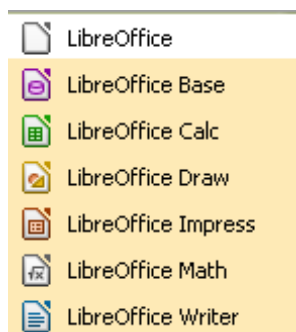
3. A szoftvercsomag elemei

Ha a teljes rendszert telepítettük, a LibreOffice minden fő része elérhető lesz és indítóikonja meg fog jelenni a Start menüben (Windows rendszeren). Ezek a következők (angol kezdőbetűjük alapján ABC sorrendben):

- Base (adatbázis-kezelő),
- Calc (táblázatkezelő),
- Draw (rajzoló),
- Impress (bemutató)
- Math (képletszerkesztő),
- Writer (szövegszerkesztő).

Az MS Office-hoz hasonlóan itt is jogosan beszélhetünk programcsomagról, hiszen az egyes elemek között szoros integráció, könnyű átjárhatóság van, és a gyakori szerkesztési funkciók a LibreOffice több részén is elérhetőek.

A Writer szoros kapcsolatot – funkcionális, valamint külső hasonlóságot – mutat a Worddel, a Calc az Excellel, az Impress a PowerPointtal. Jegyzetünk készítésének célja – a LibreOffice általános megismertetésén kívül – e három, leggyakrabban használt, legfontosabb modul részletesebb bemutatása.

17. ábra: Ikonok a Windows Start menüjében

4. A LibreOffice indítása

A LibreOffice indítása többféleképpen történhet. Elindíthatjuk a kívánt modult közvetlenül is (például Windowson a Start menüből), de lehetőségünk van arra, hogy először az Indítóközpontot hívjuk be, ahonnan kiválaszthatjuk a futtatandó részt. Természetesen, ha rendszerünkben például a doc fájl megnyitásához a LibreOffice szövegszerkesztője van társítva, akkor a fájlra kattintva is elérjük a kívánt célt.

Ahogy említettük, a LibreOffice használata nem igényel erős hardvert. Ami – leginkább gyengébb gépek használata esetén – feltűnhet, hogy viszonylag lassan indul. Ez is csak a gép bekapcsolása utáni első indításra jellemző, a későbbi indítások sebessége – mivel a program egyes részei a memóriában maradnak – már nemigen kifogásolható. Az MS Office sebességelőnye a program első indításakor valós, hiszen a Microsoft irodai szoftvere olyan Windows összetevőket is használ, amelyek már az operációs rendszer indulásakor betöltődtek.

Szöveges dokumentum

Munkafüzet

Bemutató

Megnyitás...

Rajz

Adatbázis

Képlet

Sablonok...

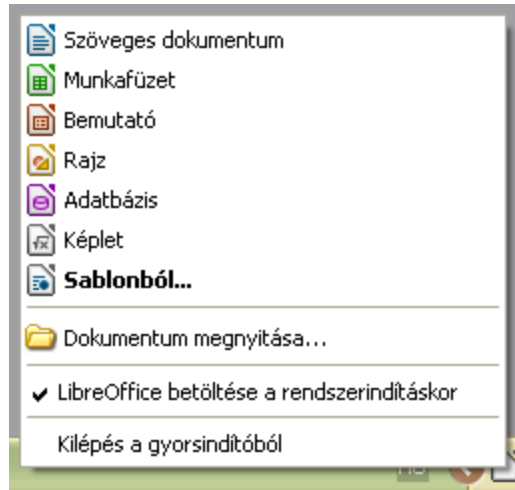

Az Indítóközpont

Indul a program... Az induláskor felbukkanó ablak kiné- zete eltérő lehet

Bár a fejlesztők verzióról verzióra faragnak le az első indítás idejéből, akiket ez a várakozás mégis bosszant, használhatják a LibreOffice Gyorsindítóját. A Gyorsindító aktiválása után a legközelebbi rendszerinduláskor a LibreOffice egyes részei is be fognak tölteni a memóriába, így a tényleges első indulás várakozásmentes lesz. A Gyorsindító be- és kikapcsolása az "Eszközök" → „Beállítások...” → „LibreOffice” → „Memória” résznél történhet. A Beállításokat az Indító központból és az irodai csomag egyes részeiből külön-külön is elérhetjük. Az aktivált Gyorsindító ráadásul kis ikont helyez el a tálcán, ahonnan az indítani kívánt modult ki is választhatjuk.

A LibreOffice moduljának indítása Windowson a Tálcán lévő Gyorsindító ikon segítségével